

**UCHWAŁA NR III.23.2019
RADY MIASTA EŁKU**

z dnia 17 stycznia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.), w związku z art. 4¹ ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018 r. poz. 2137) Rada Miasta Ełku uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Miasta Ełku na 2019 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ełku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje na 2019 rok.

Przewodniczący Rady Miasta
Ełku

Włodzimierz Szelażek

Załącznik do Uchwały Nr III.23.2019
Rady Miasta Ełku z dnia 17 stycznia 2019 r.

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2019**

SPIS TREŚCI:

I.	WPROWADZENIE.....	3
1.1	P Postanowienia ogólne.....	4
II.	DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA EŁKU.....	5
2.1.	Wnioski i rekomendacje.....	7
III.	GŁÓWNY PROBLEM.....	11
IV.	GŁÓWNY CEL PROGRAMU.....	11
V.	CELE STRATEGICZNE	12
VI.	SPOSOBY REALIZACJI I WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELÓW.....	12
VII.	PODMIOTY REALIZUJĄCE MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	19
VIII.	ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	20
IX.	DZIAŁANIA MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	20
9.1.	Charakterystyka działań oraz organizacji Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	20
9.2.	Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	21
X.	EWALUACJA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	22
XI.	MONITORING REALIZACJI PROGRAMU.....	23
XII.	FINANSOWANIE MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	23
XIII.	ZAŁĄCZNIK NR 1.....	24
13.1.	Struktura i działalność Poradni Rodzinnej na rok 2019.....	24
XIV.	ZAŁĄCZNIK NR 2.....	26
14.1.	Standard Punktów Konsultacyjnych.....	26
14.2.	Standard jakości programów profilaktycznych realizowanych w szkołach	29
14.3.	Standard zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.....	31
14.4.	Standard systemu wsparcia w mieście Ełku.....	31

I. WPROWADZENIE

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 jest realizowany w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zawiera on zadania, które będą realizowane przez ełcki samorząd. Forma tych działań dostosowywana jest do aktualnych potrzeb lokalnych przy wykorzystaniu zasobów posiadanych przez miasto - w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień.

Niniejszy Program wyznacza obszary, w których miasto zamierza podejmować określone działania, jak również opracowuje lokalną strategię w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w mieście. W swych założeniach obejmuje także kontynuację szeregu działań, zgodnych zarówno z kierunkami zawartymi w ww. ustawie, jak i z innymi ustawami oraz dokumentami strategicznymi, do których należą m.in.:

- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku,
- Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 roku,
- Ustawa o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011 roku,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 roku w sprawie

Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

Działania zawarte w niniejszym Programie ukierunkowane są w szczególności na ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu, permanentny rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, wzrost społecznej świadomości dotyczący tej tematyki, a także doskonalenie współpracy pomiędzy osobami i instytucjami.

Do mieszkańców Ełku kierowane są ponadto działania o charakterze profilaktyczno – informacyjnym mające na celu propagowanie zdrowego stylu życia i zmianę negatywnych postaw. Wykorzystywane są do tego sprawdzone oraz rekomendowane programy

profilaktyczne, stanowiące jednocześnie odpowiedź na potrzeby lokalnego środowiska. Program ten zakłada także realizację zadań wchodzących w zakres profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Ponadto uwzględnia system działań pomocowych, skierowanych do osób uzależnionych, osób spożywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy, jak również do ich rodzin.

W celu zapewnienia skuteczności i efektywności wyżej wymienionych działań, należy uwzględnić, iż mają one charakter długofalowy i stanowią kontynuację konsekwentnych oraz systematycznych działań realizowanych na terenie naszego miasta.

1.1 Postanowienia ogólne

Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gminy mają obowiązek realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zgodnie z zapisem art. 4¹ przywołanej ustawy „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin”.

Miejski Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zgodny z założeniami dokumentów krajowych podejmujących kwestie choroby alkoholowej, wśród których najważniejszym pozostaje Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020.

Główne działania zapisane w Narodowym Programie Zdrowia wynikają z Celu operacyjnego nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Postanowienia zapisane w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020 zawarte są w Krajowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Należą do nich m.in.:

- prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia,
- upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży,
- poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców,
- podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- inicjowanie, wspieranie i prowadzenie badań dotyczących problemów wynikających z używania alkoholu, w tym przemocy w rodzinie.

Podstawą do nakreślenia kierunków działań niniejszego Programu, oprócz przywołanej wyżej ustawy jest także przeprowadzona w 2017 r. Diagnoza Problemów Społecznych Miasta Ełku na temat: „Alkohol – Narkotyki – Uzależnienia Behawioralne” wykonana przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA EŁKU

W okresie od listopada 2017 r. do grudnia 2017 r. na zlecenie Urzędu Miasta Ełku przeprowadzono diagnozę problemów społecznych nt. „Alkohol – Narkotyki – Uzależnienia Behawioralne”.

Badania prowadzone były wśród uczniów klas VII Szkoły Podstawowej, klas III gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Badaniami objęte zostały: Zespół Szkół Sportowych, Szkoła Podstawowa nr 2, Gimnazjum nr 2 z terenu miasta Ełku, jak i dorośli mieszkańcy miasta. Diagnoza ma na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w drugiej połowie 2017 roku, obejmujących podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec tychże zjawisk.

Badania prowadzone były metodą ilościową, w oparciu o specjalnie skonstruowany kwestionariusz ankiety. Przebadano 200 uczniów ww. szkół oraz 100 dorosłych mieszkańców Ełku.

Przeprowadzona diagnoza zawiera informacje pozyskane z kluczowych jednostek, działających w obszarze uwzględniającym zakres jej tematyki, m.in. Urząd Miasta Ełku, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowej Policji w Ełku, Poradnia Rodzinna przy Urzędzie Miasta Ełku, ełckie szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rejonowy, a także organizacje pozarządowe z terenu miasta Ełku.

Niezmiernie istotnym jest fakt, iż przeprowadzona diagnoza społeczna odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Informacje zawarte w przeprowadzonej diagnozie pozwalają na realne i adekwatne zaplanowanie oraz realizację działań, służących środowisku lokalnemu. Ponadto pomagają w sposób rozsądny i optymalny wykorzystać posiadane zasoby zarówno finansowe, jak i instytucjonalne.

Diagnoza problemów społecznych nt. „Alkohol – Narkotyki – Uzależnienia Behawioralne” dostępna jest w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku, ul. Piłsudskiego 2, pok. nr 15.

Na podstawie diagnozy opracowano wnioski oraz rekomendacje, służące lepszemu wdrożeniu zaplanowanych działań.

2.1. Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonej diagnozy

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych: „Alkohol – Narkotyki - Uzależnienia Behawioralne” postawiono następujące wnioski oraz rekomendacje :

a) oddziaływania profilaktyczne skierowane do nauczycieli:

- Zwrócenie uwagi nauczycieli i opiekunów na specyficzne potrzeby uczniów, które wiążą się ze specyfiką ich rozwoju psychospołecznego;
- Wsparcie rozwoju praktycznych umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, przyjmowania perspektywy innych oraz empatii;
- Wspieranie uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań oraz w kształtowaniu w nich postaw ukierunkowanych na twórczość, kreatywność i motywację odkrywania nowych rzeczy;
- Wzmacnianie w uczniach poczucia przynależności, skuteczności i sprawczości;
- Kreowanie pozytywnej atmosfery współpracy, umożliwiającej im samodzielne podejmowanie decyzji, branie za nich odpowiedzialności.
- Planowanie szkoleń profilaktycznych dla grona pedagogicznego oraz rodziców, co jest warunkiem inicjowania zmian systemowych, a więc nie tylko pracy nad zasobami osobowymi uczniów, ale także kształtowania ich środowiska szkolnego oraz rodzinnego – głównych środowisk, w których funkcjonują.
- Zorganizowanie spotkań dla wychowawców ze specjalistami z zakresu profilaktyki, podczas których nauczyciele mogliby zdobyć wiedzę na temat sposobów wzmacniania relacji zaufania i budowania zasobów chroniących.

- Zaaranżowanie odpowiednio poprowadzonych godzin wychowawczych z młodzieżą, na których nauczyciel będzie miał okazję pokazać się uczniom nie tylko jako osoba odpowiedzialna za sprawy organizacyjne i prowadzenie danego przedmiotu, ale także jako godny zaufania dorosły, który jest otwarty na trudne kwestie osobiste trapiące dzieci i młodzież.

b) oddziaływania profilaktyczne skierowane do młodzieży szkolnej oraz uczniów szkół średnich

- Wykorzystanie w procesie uczenia się rówieśniczych oddziaływań profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- Zapoczątkowanie lub rozwijania w szkołach działań z zakresu zapobiegania agresji i przemocy oraz rozwiązywania konfliktów. Preferowane byłyby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych.
- Organizacja szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy.
- Udoskonalanie szkolnego systemu przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączyć trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów.

c) oddziaływania profilaktyczne skierowane do dorosłych mieszkańców Ełku

- Przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Miasto Ełk kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki przyjmowania substancji psychoaktywnych na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne, które wynikają z ich spożywania.
- Zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami, czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.
- Podjęcie działań mających na celu identyfikację obszarów dotyczących występowania przemocy, poziomu świadomości mieszkańców czym jest przemoc oraz w jaki sposób radzą sobie z nią osoby zarówno jej doświadczające, jak i przejawiające zachowania przemocowe. Na tym etapie, konieczne jest podjęcie systemowych działań, których celem byłoby objęcie opieką psychologiczną oraz wsparciem prawnym osób doświadczających przemocy.
- Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat instytucji oferujących pomoc osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie poprzez przeprowadzenie na terenie gminy kampanii

informacyjnej dotyczącej przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy. Preferowaną metodą, która sprzyja dotarciu do dużej liczby osób są plakaty oraz ulotki psychoedukacyjne zawierające informacje o lokalnych instytucjach, które niosą pomoc osobom doznającym przemocy.

d) rekomendacje dotyczące warsztatów profilaktycznych:

- Rozwijanie konstruktywnych, prospołecznych i prozdrowotnych postaw.
- Budowanie i rozwijanie zasobów chroniących dzieci i młodzież (m. in. odporności psychicznej, inteligencji emocjonalnej, asertywności, zaufania do osób dorosłych).
- Integrację środowiska szkolnego i budowanie sieci wsparcia społecznego.
- Realizacja warsztatów powinna odbywać się zgodnie z założeniami profilaktyki pozytywnej. Jest ona ukierunkowana na rozwijanie mocnych stron i zasobów, dzięki którym młody człowiek staje się bardziej odporny na działanie czynników ryzyka i innych zagrożeń z otoczenia.
- Formuła warsztatów powinna zakładać aktywne uczestnictwo uczniów w warsztacie, samodzielne wyciąganie wniosków i wykorzystanie procesu edukacji rówieśniczej w zmianie postaw i zachowań na konstruktywne.
- Konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

- Objęcie uczniów szeregiem zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowych. Jest to niewątpliwie dobry sposób na organizowanie czasu wolnego młodych ludzi, za którym przemawia pogląd, według którego dzieci i młodzież angażują się w niepożądane zachowania alkoholowe z nudów, braku alternatywnego zajęcia.
- Pozalekcyjne zajęcia sportowe powinny być połączone ze strategiami profilaktycznymi. Ważne także, by grupa dzieci zagrożona negatywnym wpływem problemów alkoholowych miała możliwość uczestniczyć w specjalnie dla nich przygotowanych zajęciach, m.in. na zorganizowanych w tym celu koloniach.
- Prowadzenie warsztatów dla dzieci, spotkań z rodzicami i szkoleń dla nauczycieli mających na celu kształtowanie postaw, wzmacnianie umiejętności społecznych oraz zmiany zachowań. Wynika to z faktu, iż najbardziej skuteczne są takie oddziaływania, które dają szansę zmiany postaw jak największej grupy osób, która ma wpływ na podejmowanie przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych. Rodzice i nauczyciele odgrywają tutaj istotną rolę modeli, których obserwują i na których wzorują się uczniowie.

III. GŁÓWNY PROBLEM

Problem spożywania alkoholu dotyczy nie tylko osób uzależnionych. Konsekwencje jego nadużywania ponoszą również osoby z najbliższego otoczenia. Można prognozować, iż szkodliwe skutki picia alkoholu w przyszłości będą dotyczyły także osób, które piją alkohol

w nadmiernych ilościach, co nierozdzielnie związane jest z modelem picia alkoholu, który niestety wciąż jeszcze wymaga intensywnej pracy nad jego zmianą¹.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych, problem główny niniejszego Programu określa się jako:

Ograniczanie spożywania napojów alkoholowych na terenie miasta Ełku oraz skutków związanych z jego nadużywaniem.

IV. GŁÓWNY CEL PROGRAMU

Na podstawie postawionego wyżej problemu głównego sformułowano cel niniejszego Programu, który brzmi następująco:

Zmniejszenie rozmiaru problemów alkoholowych w Ełku oraz profilaktyka i radzenie sobie z istniejącymi problemami.

V. CELE STRATEGICZNE

- I. Zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

¹ Red. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, *Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2016 r.*, Warszawa 2015, s. 54.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

VI. SPOSOBY REALIZACJI I WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELÓW

Zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej terapii uzależnień i innych świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Organizowanie działań skierowanych do dzieci i młodzieży pochodzącej z domów z problemem alkoholowym.
3. Wspieranie działalności środowisk samopomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Sposób realizacji:

1. Rozszerzenie oferty terapeutycznej dla mieszkańców Ełku poprzez wykup świadczeń z zakresu terapii uzależnienia od alkoholu w systemie leczenia zamkniętego.
2. Poradnia Rodzinna – strukturę Poradni Rodzinnej określa załącznik Nr 1:
 - a) Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i ich Rodzin - porady specjalistyczne z zakresu psychologii, socjoterapii, pedagogiki, prawa, prowadzenie grup wsparcia dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, prowadzenie grup wsparcia dla kobiet współuzależnionych, grup motywacyjno – edukacyjnych i wsparcia dla osób uzależnionych, osób pijących w sposób ryzykowny, grup wsparcia DDA.
 - b) Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Narkotyków i ich Rodzin– porady z zakresu terapii uzależnienia od środków psychoaktywnych.
3. Umożliwienie korzystania osobom uzależnionym i współuzależnionym z różnych form pomocy po zakończonej terapii poprzez dofinansowanie działań stowarzyszeń i organizacji działających na rzecz wspierania osób uzależnionych i współuzależnionych w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2019.
4. Stworzenie oferty skierowanej do młodzieży uzależnionej od środków psychoaktywnych oraz borykającej się z problemem uzależnień behawioralnych.
5. Inne zadania z zakresu pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, wynikiłe w trakcie roku.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba pacjentów uzależnionych korzystających z programów terapeutycznych,
- liczba grup wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób z nich korzystających,
- liczba porad i konsultacji indywidualnych udzielonych w Poradni Rodzinnej,

- liczba pacjentów po raz pierwszy zgłaszających się na leczenie do placówek odwykowych,
- liczba osób uczestniczących w programach terapii dla członków rodzin osób uzależnionych oraz zajęciach informacyjno-edukacyjnych.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020. Nadużywanie alkoholu niejednokrotnie prowadzi do destabilizacji życia rodzinnego. Ponadto często wpływa na występowanie przemocy w rodzinie. Mając na względzie powyższe, ważne jest postawienie rzetelnej diagnozy i udzielenie kompleksowej pomocy – zarówno rodzinie, jak i jej członkom.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Cele szczegółowe:

1. Wdrażanie nowoczesnych, rekomendowanych programów profilaktycznych w szkołach.
2. Edukacja rodziców w zakresie stosowania metod rozpoznawania problemów u swoich dzieci.
3. Rozpowszechnianie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia.
4. Realizacja programu profilaktyczno – wychowawczego w środowisku otwartym – działania streetworkerów.
5. Podnoszenie umiejętności nauczycieli, pedagogów szkolnych w kierunku kreowania nowoczesnych systemów wspomaganie uczniów i programów profilaktycznych.

Sposób realizacji:

Profilaktyka w szkole

1. Wspieranie działań i programów profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych – kontynuacja programów już realizowanych.
2. Wdrażanie i realizowanie nowych oddziaływań profilaktycznych np. debaty szkolne, teatr profilaktyczny, spektakle, profilaktyczne programy autorskie.
3. Organizowanie wywiadówek profilaktycznych w szkołach gimnazjalnych – kontynuacja.
4. Inicjowanie w szkołach spotkań rodziców i nauczycieli w celu wypracowania wspólnych działań na rzecz dzieci i młodzieży.
5. Szkolenia dla pedagogów podnoszące kwalifikacje zawodowe z profilaktyki uzależnień.
6. Wdrażanie rekomendowanych programów profilaktycznych na etapie wczesnoszkolnym.
7. Inne zadania z zakresu prowadzenia profilaktycznej działalności w szkołach wynikłe w trakcie roku.

Profilaktyka pozaszkolna

1. Realizacja programu profilaktyczno – wychowawczego „Daj mi szansę, ja też potrafię”, prowadzonego przez pedagogów ulicznych w środowisku otwartym na osiedlach i ulicach miasta.
2. Wspomaganie organizacji i świetlic zajmujących się dziećmi i młodzieżą z grup ryzyka, tworzenie grup wsparcia, konsultacje specjalistów.
3. Wspieranie imprez masowych promujących zdrowy styl życia bez uzależnień, organizowanych przez organizacje pozarządowe.
4. Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących profilaktyki uzależnień.
5. Zakup materiałów i artykułów potrzebnych do realizacji programów profilaktycznych i pracy grup wsparcia (książki, artykuły papiernicze, czasopisma edukacyjne, płyty itp.).

6. Nauka spędzania czasu wolnego w sposób konstruktywny. Organizowanie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży szkolnej o charakterze sportowym przez organizacje pozarządowe.
6. Inne zadania z zakresu prowadzenia profilaktyki pozaszkolnej wykonane w trakcie roku.

Edukacja publiczna

1. Współpraca z radiem, telewizją, prasą w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Prowadzenie stałego systemu informacji na temat działań podejmowanych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Funkcjonowanie strony internetowej, na której kontynuowane jest umieszczanie informacji z zakresu udzielanej pomocy oraz organizowanych wydarzeń przez Wydział Polityki Społecznej.
4. Organizacja imprez masowych o charakterze profilaktycznym i prorodzinnym.
5. Szkolenia grup zawodowych, które podczas wykonywania obowiązków służbowych stykają się z problemem alkoholowym.
6. Inne zadania służące propagowaniu profilaktyki alkoholowej wykonane w trakcie roku.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba dzieci i młodzieży objętych programem „Daj mi szansę, ja też potrafię”,
- liczba osób przeszkolonych w zakresie problemów dotyczących uzależnień,
- liczba dzieci, młodzieży, rodziców i kadry pedagogicznej uczestniczących w szkolnych programach profilaktycznych,
- liczba szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych, w których prowadzone są programy profilaktyczne.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Cele szczegółowe:

1. Aktywizacja organizacji pozarządowych do realizacji zadań MPPiRPA.
2. Wspieranie działalności ruchów trzeźwościowych.
3. Wspieranie i współpraca na rzecz osób i rodzin wykluczonych społecznie w zakresie aktywizacji zawodowej oraz przywracania tych osób do pełnienia ról społecznych na rynku pracy w ramach działań realizowanych przez Centra Integracji Społecznej w Ełku.

Sposób realizacji:

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z zakresu zapobiegania uzależnieniom oraz dofinansowanie projektów przez nich stworzonych dotyczących pracy z rodzinami zagrożonymi alkoholizmem.
2. Współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych.
3. Wspomaganie grup, stowarzyszeń poprzez pomoc we wzmacnianiu procesu zdrowienia z choroby alkoholowej (imprezy bezalkoholowe, obozy terapeutyczne, rekolekcje trzeźwościowe).
4. Wspieranie działalności Klubu Integracji Społecznej (KIS), Centrów Integracji Społecznej (CIS).

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba grup samopomocowych w mieście,
- liczba organizacji pozarządowych realizujących programy z zakresu profilaktyki i działań terapeutycznych, skierowanych do mieszkańców miasta (w ramach Otwartego Konkursu Ofert),
- ilość programów prowadzonych przez CIS, skierowanych do osób wykluczonych społecznie.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Cele szczegółowe:

1. Ograniczenie dostępu do zakupu alkoholu przez osoby nieletnie.
2. Budowa lokalnej koalicji na rzecz zapobiegania sprzedaży napojów alkoholowych dla nieletnich.
3. Pomoc rodzinom, w których choroba alkoholowa spowodowała zaburzenia w prawidłowym funkcjonowaniu.

Sposób realizacji:

1. Kontrolowanie przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia, w miarę możliwości z przedstawicielami organów porządku publicznego.
2. Wizytowanie placówek, co do których zostały złożone wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie lokalizacji.
3. Wnioskowanie o wszczęcie postępowania wyjaśniającego celem cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku nie przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.
4. Edukacja właścicieli i sprzedawców placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
6. Inne zadania związane z działalnością Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynikłe w trakcie roku.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba kontroli przeprowadzonych w placówkach handlowych i gastronomicznych przez MKRPA,
- liczba wszczętych postępowań wyjaśniających,
- liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w związku z naruszeniem warunków sprzedaży określonych w ustawie,
- liczba wydanych opinii (postanowień),
- liczba prowadzonych postępowań o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
- liczba osób skierowanych do lekarzy biegłych,
- liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie,

VII. PODMIOTY REALIZUJĄCE MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- Pełnomocnik Prezydenta Miasta Ełku ds. Profilaktyki Alkoholowej i Narkomanii.
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Poradnia Rodzinna przy Urzędzie Miasta Ełku.
- Przychodnia Leczenia Uzależnień wchodząca w skład struktur „PRO – MEDICA” w Ełku Sp. z o.o. w zakresie prowadzenia terapii dla osób uzależnionych od alkoholu, środków psychoaktywnych i osób współuzależnionych.
- Ośrodek Terapii Uzależnień w Starych Juchach.
- Ośrodek Terapii Uzależnień Oddział Dzienny w Ełku.
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku.
- Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna w Ełku.

- Instytucje, organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Profesjonalnie przygotowani realizatorzy.

VIII. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Źródłem finansowania zadań MPPiRPA w Ełku są środki finansowe znajdujące się w budżecie miasta Ełku na 2019 rok (Dział 851 Rozdział 85154) pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i nie mogą być wykorzystane na inny cel.

IX. DZIAŁANIA MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

9.1. Charakterystyka działań oraz organizacja Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z art. 4¹ ust. 3 oraz art. 25 i art. 26 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, do zadań własnych gminy należy powołanie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Jej zadaniem jest podejmowanie działań mających na celu orzeczenie o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Należy podkreślić, iż art. 21 przywołanej wyżej ustawy traktuje o zasadzie dobrowolności leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu. Zgodnie z zapisem tego artykułu wszelkie odstępstwa mają zatem charakter wyjątkowy i muszą być regulowane ustawą. Wyjątkiem od zasady dobrowolności jest instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego, na temat, której stanowią art. 24 – 36 omawianej ustawy.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ełku jest podzielona na zespoły, w których wypełniane są zadania przewidziane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zespoły te to:

- **Zespół opiniujący** (opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w placówkach gastronomicznych i detalicznych)
- **Zespół motywujący** (procedura przymusowego leczenia osób uzależnionych od alkoholu)
- **Zespół do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie** (współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie)
- **Dwa Zespoły kontrolujące** (kontrola placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)

9.2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Ustala się wynagrodzenie członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wysokości:

- 15% aktualnego minimalnego wynagrodzenia dla sekretarza.
 - 13% aktualnego minimalnego wynagrodzenia dla przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego Komisji.
 - 8% aktualnego minimalnego wynagrodzenia dla członków Komisji.
- a) za udział w posiedzeniu zespołu motywującego w sprawach przymusowego leczenia osób uzależnionych od alkoholu,
 - b) za udział w kontroli placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz kontroli realizacji MPPiRPA,
 - c) za udział w posiedzeniach zespołu do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 - d) za udział w posiedzeniach zespołu opiniującego wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w placówkach detalicznych i gastronomicznych,
 - e) za udział w dodatkowych działaniach zleconych przez Prezydenta Miasta Ełku.

Wypłata wynagrodzenia następuje na podstawie podpisu złożonego na liście obecności na posiedzeniu komisji lub jej zespołów.

X. EWALUACJA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ewaluacja służy ocenie skuteczności działań podejmowanych w ramach realizacji Programu. Stanowi również podstawę jego modyfikacji. Ewaluacja jest współczesnym wymogiem realizacji każdego programu profilaktyki.

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie badań w zakresie:
 - pełnego rozpoznania potrzeb populacji osób mających problemy alkoholowe w celu określenia priorytetu działań,
 - monitoringu, dostępności, skuteczności, jakości oraz efektywności ekonomicznej różnych kategorii działań,
 - monitoringu potrzeb i skuteczności działań profilaktyczno-terapeutycznych wśród dzieci i młodzieży oraz monitoringu szkolnych programów profilaktyki.

XI. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja zadań ujętych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok koordynowana będzie przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku oraz Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Sprawozdanie z wykonania w danym roku Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedłożone zostanie Prezydentowi Miasta Ełku w terminie do 31 marca roku następnego.

XII. FINANSOWANIE MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W 2019 ROKU

Środki finansowe na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 r. znajdują się w projekcie budżetu Miasta Ełku na rok 2019 w dziale 851 Rozdział 85154 § 2360, 4110, 4120, 4170, 4190, 4210, 4300, 4700.

Realizacja zadań Programu finansowana jest z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż i nie może być przeznaczona na inne cele. Ponadto dodatkowo, w miarę możliwości, z innych środków własnych miasta Ełku. Zadania realizowane w ramach Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych Wojewody Warmińsko - Mazurskiego oraz Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z darowizn, zapisów i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych oraz funduszy Unii Europejskiej, a także ze środków własnych realizatorów.

XIII. ZAŁĄCZNIK NR 1

13.1. Struktura działalności Poradni Rodzinnej na rok 2019.

MIEJSCE DZIAŁANIA: Ełk, ul. Kościuszki 27 A

ZASADY FUNKCJONOWANIA PORADNI RODZINNEJ: Poradnia Rodzinna udziela nieodpłatnie porad i wsparcia mieszkańcom Ełku.

CELE PORADNI RODZINNEJ

Celem Poradni Rodzinnej jest zaspakajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego poprzez:

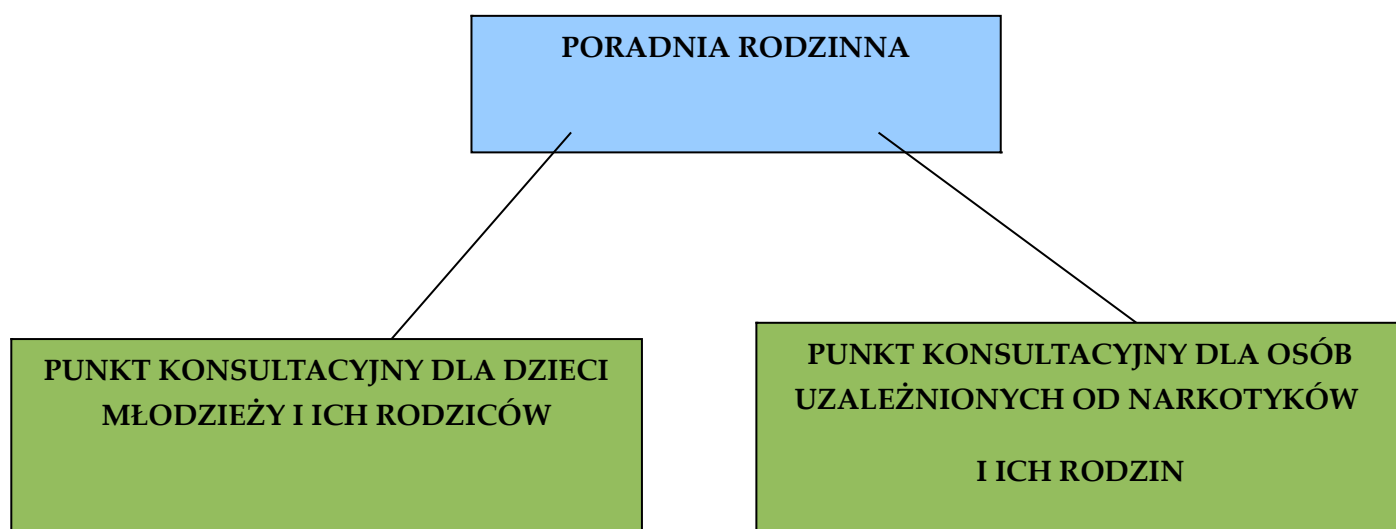
1. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży w zakresie umiejętności społecznych i dojrzałości emocjonalnej.
2. Zapobieganie problemom emocjonalnym dzieci i młodzieży.
3. Zapobieganie zachowaniom dysfunkcyjnym dzieci i młodzieży, w tym agresji i przemocy.
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży od tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych i hazardu.
5. Zapobieganie przemocy w rodzinie.
6. Wyrównywanie szans życiowych u dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych.
7. Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny.
8. Udzielanie pomocy rodzinie w dostosowaniu metod wychowawczych i edukacyjnych do możliwości i indywidualnych potrzeb psychofizycznych dziecka.
9. Prowadzenie edukacji prozdrowotnej i promowanie zdrowia psychicznego wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.
10. Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji szkoły w zakresie problematyki prorodzinnej.
11. Udzielanie pomocy psychologicznej rodzinie m.in. poprzez uaktywnianie jej członków w rozwiązywanie problemów rodziny.
12. Udzielanie pomocy młodzieży w rozwiązywaniu problemów okresu dojrzewania.
13. Pomoc psychoterapeutyczna osobom z zaburzeniami odżywiania się (anoreksja, bulimia).
14. Pomoc terapeutyczna osobom uzależnionym od alkoholu, hazardu, narkotyków.
15. Pomoc terapeutyczna członkom rodzin, w których występują problemy uzależnień.
16. Podejmowanie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych na rzecz osób i instytucji.
17. Wspieranie nauczycieli i pracowników instytucji współdziałających z Poradnią Rodzinną w pełnieniu ich roli.

18. Współpraca z innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny i jej członków w zakresie rozwiązywania jej problemów.

Poradnia Rodzinna realizuje swoje zadania w następujących formach:

1. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla dorosłych, dzieci i młodzieży.
2. Psychoterapia indywidualna i grupowa dla dorosłych, dzieci i młodzieży; (krótkoterminowa, długoterminowa, indywidualna dzieci itp.).
3. Psychoterapia rodzinna i małżeńska.
4. Warsztaty i treningi psychoedukacyjne; (np.: dla rodziców spodziewających się dziecka, mających małe dzieci – do lat 5 itp.).
5. Konsultacje.
6. Diagnozę psychologiczną, psychopedagogiczną.
7. Interwencje kryzysowe.
8. Mediacje rodzinne.
9. Doradztwo.

STRUKTURA PORADNI RODZINNEJ PRZY URZĘDZIE MIASTA EŁKU

XIV. ZAŁĄCZNIK NR 2

14.1. Standard Punktów Konsultacyjnych.

Cele Funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego:

1) Permanentne zwiększanie wiedzy w zakresie szkodliwości spożywania napojów alkoholowych

i przyjmowania innych środków psychoaktywnych, a także w zakresie zjawiska przemocy, w odniesieniu do mieszkańców Ełku.

2) Propagowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, a także przeciwdziałania chorobom będących ich konsekwencją. Cel ten realizowany jest poprzez ułatwienie mieszkańcom Ełku dostępu do informacji na ww. tematy.

3) Wspomaganie i wspieranie funkcjonowania mieszkańców miasta Ełku.

4) Wzrost poziomu standardu funkcjonowania w środowisku społecznym osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, jak i osób współuzależnionych będących mieszkańcami Ełku.

Usługi świadczone w punkcie konsultacyjnym skierowane są do mieszkańców Ełku, a w szczególności do:

- 1) Osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz osób współuzależnionych.
- 2) Dzieci i młodzieży z terenu miasta Ełku, pochodzących z rodzin, z problemem alkoholowym.
- 3) Osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, wymagających podjęcia działań interwencyjnych, w tym także rodzin i małżeństw.
- 4) Osób doświadczających i stosujących przemoc.

Zadania punktu konsultacyjnego:

- 1) Dokonanie oceny sytuacji rodziny oraz jej diagnozy
- 2) Świadczenie usług specjalistycznych w zakresie działań realizowanych przez Poradnię Rodzinną.
- 3) Prowadzenie działań zmierzających do wzbudzenia motywacji w kliencie, która prowadzić będzie do podjęcia leczenia.
- 4) Udzielanie informacji dotyczących kierowania do innych placówek.
- 5) Udostępnianie informacji w postaci różnorodnych materiałów edukacyjnych i informacyjnych.
- 6) Prowadzenie informacji telefonicznej – w godzinach pracy poszczególnych specjalistów.
- 7) Prowadzenie sprawozdawczości z udzielonych porad i konsultacji – do 31 stycznia roku następnego.

Punkt konsultacyjny nie wydaje zaświadczeń oraz opinii dotyczących klientów poradni.

- 1) Punkt Konsultacyjny powinien dysponować odpowiednią bazą lokalową, która umożliwi pracę z klientami, zarówno indywidualnie jak i grupowo.

- 2) Punkt konsultacyjny powinien być wyposażony w telefon, który obligatoryjnie czynny będzie przynajmniej w godzinach pracy poszczególnych specjalistów.
 - 3) Punkt konsultacyjny działa 5 dni w tygodniu, w godzinach zgodnych z harmonogramem pracy Poradni Rodzinnej.
 - 4) Wiadomości na temat działalności Poradni Rodzinnej powinny być dostosowane, aktualizowane i rozpowszechniane na bieżąco poprzez umieszczanie istotnych informacji na tablicy informacyjnej przy Poradni Rodzinnej, podstronach internetowych Wydziału
-
- 5) Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku oraz przy wykorzystaniu innych metod informacyjnych.
 - 5) Zarówno wymiar czasu pracy jak i jej zakres określa Prezydent Miasta Ełku, uwzględniając potrzeby środowiska lokalnego.

▪ **Pracownicy zatrudnieni w Poradni Rodzinnej powinni posiadać określone kwalifikacje, umiejętności oraz uprawnienia pozwalające im na świadczenie usług zgodnych z zawartą umową.**

▪ **Za koordynację pracy Poradni Rodzinnej odpowiada Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku.**

▪ **Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku odpowiedzialny jest za zgodność realizowanych przez poradnię zadań ze standardem, który stanowi niniejszy załącznik.**

14.2. Standard jakości programów profilaktycznych realizowanych w szkołach i placówkach wsparcia dziennego

Program profilaktyczny powinien uwzględniać:

- 1) Podmiotowość i troskę o uczestnika.
- 2) Poszanowanie indywidualności każdego z uczestników programów.
- 3) Prawo do wyrażania własnych opinii, poglądów, a także respektowania systemu wartości.
- 4) Wiek, możliwości i rozwój uczestników Programu.

Kompatybilność

- 1) Rodzaj programów dostosowany jest do problemów, a także osób będących jego uczestnikami.
- 2) Cele Programu, a także wynikające z niego działania powinny mieć ściśle określonych odbiorców.
- 3) Realizacja Programu powinna być poprzedzona odpowiednią diagnozą, celem podniesienia jego skuteczności.

Efektywność, zakres i czas realizacji

- 1) Program powinien być dostosowany do aktualnej wiedzy i w sposób optymalny winien ją wykorzystywać, szczególnie w odniesieniu do metod, form, rodzajów oraz strategii działania.

- 2) Program powinien bazować i uwzględniać wiedzę z zakresu psychologii rozwojowej.
- 3) Program powinien zawierać metody i formy pracy, które podniosą skuteczność jego oddziaływań.
- 4) Zakres Programu może obejmować i skupiać się na konkretnych sprawach, jak i szerszych dysfunkcjach, które poprzez jego wdrożenie zmierzają do niwelowania, zmniejszania i usuwania określonych problemów.
- 5) Czas trwania Programu uzależniony jest od zdiagnozowanych problemów, a także jego zakresu.

Metody, struktura, organizacja programów

- 1) Metody i struktura Programu powinny być dostosowane do odbiorców.
- 2) Metody i struktura Programu powinny być atrakcyjne i aktywizujące jego odbiorców.
- 3) Realizacja Programu powinna uwzględniać zasoby i możliwości organizacyjne miejsc, gdzie będzie prowadzony.
- 4) Program powinien być ukierunkowany na kontynuację podjętych działań, podlegać ewaluacji. Powinien uwzględniać również działania własne.

14.3. Standard zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży

Forma i cele zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży

- 1) Zajęcia pozalekcyjne, prowadzone nieodpłatnie i przeznaczone dla dzieci oraz młodzieży z terenu miasta Ełku, np. zajęcia sportowe, zajęcia ukierunkowane na rozwój pasji i zainteresowań, zajęcia aktywizacyjne uwzględniające aktywne formy wypoczynku itp.
- 2) Zajęcia skierowane do dzieci i młodzieży, w szczególności sprawiających problemy wychowawcze, zagrożonych demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami.
- 3) Celem zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży jest zapewnienie jak najbardziej optymalnych warunków do statecznego rozwoju, umożliwienie dostępu do nieodpłatnych form spędzania czasu wolnego oraz wyrównywania szans na tym gruncie.
- 4) Przyjmuje się, że co najmniej jedna osoba z kadry prowadzącej zajęcia winna posiadać odpowiednie kwalifikacje i umiejętności w zakresie profilaktyki uzależnień.

14.4. Standard systemu wsparcia w mieście Ełku

System wsparcia w mieście Ełku zakłada kompatybilne i spójne działania wszystkich podmiotów realizujących zadania w zakresie wspierania dziecka i rodziny. Usługi i oferty świadczone przez te podmioty powinny obejmować rodziny oraz osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Ponadto winny one być dostosowane i wynikać z potrzeb rodziny, a także środowiska lokalnego.

Bardzo ważną rolę w systemie wsparcia odgrywa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku, który z mocy ustawy, a także celów statutowych powołany jest do udzielania rodzinom różnorodnych form wsparcia. Istotną rolę odgrywa także szkoła, która jako nieodzowny element wsparcia prowadzi działania skierowane do dzieci i młodzieży. Działania te należy wesprzeć lub też uzupełnić po to, aby podnieść efektywność ich realizacji.

Na terenie Ełku funkcjonują placówki wsparcia dziennego, które w systemie wsparcia odgrywają bardzo istotną rolę. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zezwolenia na prowadzenie placówek wydawane są na wniosek podmiotu, po przedłożeniu wyszczególnionych w art. 19 ww. ustawy dokumentów. Rejestr

placówek wsparcia dziennego prowadzony jest w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku, a także na bieżąco aktualizowany w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Ełku

Priorytetowym zadaniem systemu wsparcia w mieście Ełku jest wspomaganie dziecka i rodziny w rozwiązywaniu problemów oraz wypełnianiu jej podstawowych funkcji. System wsparcia powinien aktywizować i zachęcać rodziny do podjęcia działań oraz zmian, a także stwarzać możliwości do podejmowania własnych inicjatyw w tym kierunku. Skoordynowanie i zintegrowanie działań lokalnych podmiotów na rzecz rodziny zwiększają skuteczność podejmowanych rozwiązań.